

Ett halvt ark papper – En skrivuppgift

Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Syfte – Att skriva som August Strindberg

Uppgiften har två poänger, dels det kreativa skrivandet, dels den noggranna läsning och analys som elever behöver göra för att kunna skriva utifrån verket "Ett halvt ark papper".

Läraren reflekterar

Inom ramen för uppgiften får eleverna arbeta med så kallat derivativt skrivande, det vill säga att de får använda ett befintligt verk som utgångspunkt för ett kreativt skrivande. En förhoppning är att eleverna ska gå tillbaka till originalverket flera gånger under sin egen skrivprocess – för att läsa, analysera och läsa om igen – och sedan använda det de inhämtat i sin egen text. I denna konkreta uppgiften skulle de till exempel kunna undersöka hur Strindberg hoppar mellan novellens två tidsplan för att sedan använda sig av samma teknik när de själva skriver.

Ett halvt ark papper

Eleverna läser novellen och bearbetar den som ni brukar göra. Samtala gärna om berättartekniken – om hur varje telefonnummer på listan ger upphov till en tillbakablick och hur tillbakablickarna tillsammans skapar berättelsen om vad som hänt mannen. Novellen går att lyssna på här: [Ett halvt ark papper \(inläst av Johan Rabaeus\)](#) och en filmatisering finns här:

Bifogad video: https://www.youtube.com/embed/m6cUX_aobqE?feature=oembed

Skrivuppgiften – Strindberg och ett brott

Strindberg berättar sin historia genom korta fragment som tillsammans bildar en hel berättelse. Elevernas uppgift är att "låna" Strindbergs berättarstil och berätta en egen historia. De kan – precis som Strindberg – använda sig av en telefonlista, men deras berättelse kan också berättas med hjälp av posterna på ett kvitto, en serie bilder på instagram, anteckningar i en dagbok, statusuppdateringar på facebook, klädesplaggen i en garderob, ett antal föremål eller något helt annat.

Eleverna ska skriva en parafra på novellen och krydda den med ett brott. Börja med att samtala om vad och var man "lämnar spår efter sig" (t ex kvitton, lappar, sms). Gör en gemensam lista på tavlan över tänkbara brott. Eleverna får därefter spåna på ett persongalleri och vilket brott som kan framträda i "spåren". Med fördel kan eleverna göra en tankekarta av personerna och minnesanteckningar av spåren (en lista).

När eleverna har kommit in bit i processen kan du högläsa novellen nedan (av Mårten Dahlrot).

Ett halvt ark papper och ett brott

Han gick ett sista varv i lägenheten, bara för säkerhets skull. För att se så att allt var med. Han tittade igenom plastkassen där han packat ner det som skulle skänkas bort. Det var det sista. Inga spår fick lämnas kvar. Men han hade fått med allt, tänkt på allt. Visst hade han det.

I hallen stannade han upp, kände igenom jackfickorna efter något och drog upp ett halvt pappersark på vilket en inköpslista var nedtecknad med blyerts. Det syntes vara en helt ordinär inköpslista. Utförlig och exakt, men annars föga anmärkningsvärd. Men för mannen var den en upprepning av helgen. De två senaste dygnen, steg för steg, gärning för gärning. Med en otydbar min sjönk han ner på huk, med ryggen mot väggen och pappret i handen.

Överst stod namnet på byggvaruhuset, samt ordet "torsdag" följt av ett utropstecken. Det gav honom en dags marginal om allt inte skulle finnas. Men allt fanns.

Följande rad löd "Artnr: 12-4803, rundstav, 60 mm". Tygtrasa och vävtejp hade han haft hemma. Ett välriktat slag hade

räckt.

Nästa post. Artnr 32-4315, buntband. Till hand- och fotleder.

Därefter 45-1379, transportkärra – orden "pirra, gul" inom parentes – och 44-8699, spännband 1,8 m". Det var utrustningen han använt för att flytta den slappa kroppen från hyr-pickupen till hissen som han fortfarande hade nyckel till och in i den öde margarinfabrikens diskavdelning.

Här följde två produkter vars namn och produktnummer omgärdades av en ring, vilken flankerades av ett stort frågetecken. Valet mellan 22-6012 Ogräsbrännare m. gastub och 19-8282 Varmluftspistol. Produktbeskrivningen hade avgjort saken: "Lämplig för färgborttagning, formning av plats, vallaborttagning m.m. Hög effekt och reglerbar fläkt i tre lägen. Justerbart temperaturläge". Större möjligheter. Lukten av grillat och en malande tanke; elden som bränner, elden som renar...

26-2022, Hammare och 25-8974, Galvaniserad tvätumsspik. De krampaktigt utspärrade fingrarna. Han hade blundat.

26-3145, Snabbtving med spännarm. Krossa den som krossat. Det där med fingrarna hade inte fungerat så istället hade han spänt den mitt i handflatan.

Artnr 35-7890, Peang. Ordet "tång" inom parentes och nr 37-7122, brytbladskniv. För att klyva den klivna tungan. Men vid det här laget var kroppen slapp, tystnaden så total att han kunde höra ljudet av muskelfibrer som brast när de mötte eggen. Som torra knäppanden.

Där efter, det definitiva slutet. Nr 26-2056 Slägga. Orden "röd, lång" inom parentes. Studsfri med gummiklätt huvud och dito handtag, L980 mm, Vikt 5,2 kg. Ett slag, ingen studs.

Artnr: 40-8957 Tigersåg. Orden "kraftig motor", "effektiv", "för många material" och "stort sågdjup" hade varit vägledande. Sågens skrikande fortplantade sig och växte i den tomma betongbyggnaden, som ylandet från ett hungrigt djur.

Följande rad löd "skyddskläder????". Valet hade fallit på en regnponcho utan vilken han blivit helt nedskvätt och ett par skyddsglasögon som enligt produktbeskrivningen var prisvärda, hade polykarbonatlins och uppfyllde kraven enligt standarden EN 166. Bra köp båda två. Lätta att skölja av.

Artnr: 10 536. Soppåsar för mindre delar.

Artnr: 10 539: Sopsäckar för större delar.

Artnr: 34-7002 Fem-pack flyttlådor med extra stabil botten. För flytt och förvaring. Ungefär 80 kilo uppdelat på två lådor och rodnande handflator när kartongen skar in i händerna.

Artnr 34-5656, Städset innehållande plasthink med uravidare samt teleskopmopp. Att använda tillsammans med 31-8749, Powerwash, effektivt rengöringsmedel för kraftigt smutsade ytor. Inga spår fick lämnas kvar.

Längst ner på pappret fanns ett fyrsiffrigt tal nedskrivet: 2871. Den totala materialkostnaden uträknad för att kunna göra ett tillräckligt stort kontantuttag. Inga spår fick lämnas kvar.

Mannen reste sig upp och kontrollerade att tändaren låg kvar i jackfickan. Sedan tog han upp plastpåsen med plaggen som skulle i samlingscontainern för kläder. Ingen skulle leta bevismaterial på Afrikas horn, och inom tio minuter skulle det halva arket papper blivit till askflagor som vinden bar ut över ån. Som svävande fragment av förbränt hat. Inga spår skulle lämnas kvar. Snart skulle han gå in i en ny fas, fasen efter vedergällningen då allt blivit ställt till rätta. Och snart skulle lättningen komma. Snart.

LGR 11 Förmåga

Formulera sig i skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Centralt innehåll

Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag.

Kunskapskrav

Eleven kan skriva olika slags texter med **god** språklig variation, **välutvecklad** textbindning, samt **väl** funderande anpassning till texttyp, språkliga normer och strukturer. De berättande texter eleven skriver innehåller **välutvecklade** gestaltande beskrivningar och berättargrepp samt dramaturgi med **komplex** uppbyggnad. Dessutom kan eleven /.../ utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett **väl** fungerande sätt.